

آموزش مبانی نِت‌نویسی

همراه با معرفی سازها، تئری و اصطلاحات موسیقی

نویسنده: مایکل مون

ترجمه: سمیرا رنجباریان

Preparing Traditional Music Manuscript

Including a Handbook of Instrumentation, Theory and musical terms

Author: Michael Mohn

Translation: Samira Ranjbarian

انتشارات چنگ

www.ChangPublications.ir

Chang Publications Music Training & Research Department

سر ساسه	مون، میشل
	Mohn, Michael
عنوان و نام پدید آورنده	آموزش و مبانی نت نویسی همراه با معرفی سازه‌های نثری و اصطلاحات موسیقی / نویسنده میشل مون؛ ترجمه سمیرا رنجبریان؛ به کوشش واحد آموزش و پژوهش موسیقی انتشارات چنگ
مستخصات ناشر	تهران: چنگ، ۱۳۸۹
مستخصات ظاهری	۲۰۰ ص.؛ یارتیسون: ۲۹×۲۲ س.م
سال	979-0-802614-41-3
وضعیت فهرست نویسی	فبا
ناداداست	عنوان اصلی: - Preparing traditional music manuscript: including a hand-book of instrumentation, theory, and music terms, c1987.
موضوع	بب موسیقی
سیاسته افروده	رنجبریان، سمیرا. ۱۳۵۸ - . مترجم
سیاسته افروده	انتشارات چنگ
رده بندی کنگره	۱۳۸۹ م/۸۳۲۸ MT۲۵
رده بنده دیوبی	۷۸۰/۱۴۸
شماره کتابشناسی ملی	۲۲۲۷۴۰۱

Preparing Traditional Music Manuscript

Author: Michael Mohn

Translation: Samira Ranjbarian

Chang Pub. Music Training & Research Dept.

Technical Edition: Chang

Page Layout: Chang

Cover Designer: Mohammad Ziaie

Lithography & Print: Ghazal

First Print: 2012

Circulation: 1000

ISMN: 979-0-802614-41-3

Price: 10000 Toomans

آموزش و مبانی نت نویسی

نویسنده: مایکل مون

ترجمه: سمیرا رنجبریان

واحد آموزش و پژوهش موسیقی انتشارات چنگ

ویرایش فنی: چنگ

صفحه آرایی: چنگ

طرح روی جلد: محمد ضیایی

لیتوگرافی و چاپ: غزال

چاپ اول: ۱۳۹۰

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابم: 979-0-802614-41-3

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

All Rights Reserved for "Ali Brilliani"

کلیه حقوق مربوط به ویرایش فنی، افزوده‌ها و غیره، برای «علی برلیانی» محفوظ است.

Chang Publication

www.ChangPublications.ir

Info@ChangPublications.ir

انتشارات چنگ

تلفن: (+9821)88317763-88832745-88766433

تلفن فکس: 88505575

Chang Publication Music Training & Research Department

تهران، خیابان سهروردی جنوبی، خیابان ملایری پور غربی، خیابان نوبهار، شماره ۲۰

پیش‌گفتار ناشر

واژه‌ی تئری (Theory) که در زبان یونانی به آن Theōria می‌گویند، در لغت، به معنی رعایت و حفظ قانون، پیروی، و مشاهده آورده شده است. به طور کلی، به مجموع افکار، اندیشه‌ها و نظریه‌های لازم برای یادگیری و درک مفاهیم اولیه و اصلی هر علم، تئری اطلاق می‌شود. موسیقی نظری (Musical Theory)، مباحثی سیستماتیک (Systematic) است که عناصر تشکیل دهنده‌ی این زبان را بیان و تعریف می‌کند؛ مواردی نظیر ریخت‌شناسی (Morphology)، حالت‌ها (Modes)، کاربرد آن‌ها در ترکیب زبانی (Syntax Language) و دستورها و قوانین لازم در نگارش موسیقی.

کتاب حاضر مجموعه‌ای جامع شامل موسیقی نظری، سازشناسی و اصول نگارش موسیقی و نت‌نویسی است که برای هنرجویان، مؤلفین و علاقه‌مندان موسیقی بسیار مفید می‌باشد. بخش‌هایی که این کتاب را از اکثر کتب تئری موسیقی متمایز می‌کند، قسمت‌هایی مربوط به اصول نت‌نویسی است که هنرجویان را با مباحثی آشنا می‌کند که باعث درک بهتر آن‌ها از یک قطعه‌ی موسیقی نوشته شده می‌گردد. اعمال این موارد و تصحیح نمودن برخی نارسایی‌های موجود در نت‌نویسی که بعضاً حتی در ویرایش‌های معتبر بین‌المللی نیز دیده می‌شود باعث شده کتب چاپ شده توسط انتشارات چنگ با سایر کتب موسیقی موجود تفاوت قابل توجهی داشته باشد و مورد توجه خاص مخاطبین قرار گیرد. برخی مثال‌هایی که در متن اصلی کتاب آورده شده‌اند، فاقد میزان‌نما می‌باشند. از دیدگاه ناشر روش تعیین درستی یا نادرستی شیوه‌ی نگارش نت‌ها در یک میزان با دانستن نوع میزان‌نمای آن امکان‌پذیر است. برای مثال نت گرد در میزان‌های $\frac{2}{4}$ و $\frac{4}{4}$ به یک شکل نوشته می‌شود در صورتی که نوشتن این نت چنگ در هر یک از این میزان‌ها شکلی خاص خود دارد. نت‌نویسی‌های اضافه شده با نرم‌افزار افزوده‌های ناشر هستند که این موارد را اصلاح نموده است. با این وجود این کتاب حاوی مطالب آموزنده‌ی فراوانی است که متأسفانه در نگارش اکثر کتب موسیقی نادیده گرفته می‌شوند. ناشر، در راستای رسالت خود، ضمن فراهم آوردن امکان نشر آثار هنرمندان موسیقی، برای تمامی علاقه‌مندانی که کم‌بود کتب و آثار آموزشی و پژوهشی را احساس می‌کنند، اقدام به نشر و پخش آثار استادان و هنرمندان پویا می‌نماید و بر این باور است که از طریق اندیشه و یافته‌های صاحب‌نظران موسیقی، گامی اساسی در بهینه‌سازی و ترفیع سطح آموزش موسیقی کشور می‌توان برداشت و در نظر دارد با رعایت مقررات و استانداردهای انتشارات خود، زبان واحدی که هنرجویان را از هرگونه اشتباه در خواندن مصون می‌دارد، بسط و گسترش دهد. همین موضوع، ناشر اثرگزین و اثرآفرین را سال‌ها بر آن داشته است که آگاهانه، با تخصص، تعهد، همت و سرمایه‌گذاری شخصی خود، هم‌چنان در حوزه‌ی فرهنگ و هنر والای موسیقی، به آماده‌سازی و تولید فنی کتب تخصصی بپردازد.

در پایان، از کلیه‌ی کسانی که با واحد آموزش و پژوهش موسیقی انتشارات چنگ هم‌کاری داشته‌اند، سپاسگزاری می‌نمایم.

علی برلیانی

مدیر واحد آموزش و پژوهش موسیقی انتشارات چنگ

پیش‌گفتار مترجم

تقدیم به خواهر عزیزم مهسا، بزرگ‌ترین مشوق و یاورم ...

موسیقی زبانی است به وسعت دنیا و قابل فهم برای تمام ملل. هر زبانی الفبا و نوشتار خاص خود را دارد و موسیقی نیز از این قاعده مستثنی نیست. امروزه با وجود نرم‌افزارهای موسیقی و قابل دسترس بودن قطعه‌های موسیقی به صورت چاپی و آماده کمتر به نت‌نویسی دستی توجه می‌شود. همان‌گونه که با وجود نرم‌افزار word داشتن دست خطی خوب و خوانا لازم و ضروری است. در زبان موسیقی نیز دانستن مبانی نت‌نویسی و نوشتن قطعه‌ای صحیح بسیار مهم و ملزم می‌باشد. هنرجویان موسیقی باید چنان به نوشتار این زبان مسلط باشند که بتوانند با دیگر هنرجویان و موزیسین‌ها در اقصی نقاط دنیا ارتباط برقرار کنند. متأسفانه اغلب قطعه‌هایی که هنرجویان به صورت دست‌نویس تهیه می‌کنند پر از اشکالات تکنیکی بوده و خواندن آن‌ها را بسیار مشکل می‌کند.

این مسئله باعث شد تا با پیشنهاد و نظرات استاد بزرگوارم «جناب آقای اسماعیل امین مؤید» که کمال سپاس و احترام را به ایشان دارم، کتاب حاضر را ترجمه کنم. این کتاب اولین و تنها مرجع آموزش و مبانی نت‌نویسی است که به زبان فارسی ترجمه گردیده و تاکنون کتابی در این زمینه تألیف و ترجمه نشده است. ضمائم این کتاب که شامل سازشناسی، مبانی نظری، اصطلاحات و فرهنگ لغات موسیقی به زبان‌های انگلیسی، ایتالیایی، فرانسه، آلمانی و فارسی می‌باشد، یک منبع و مرجع بسیار با ارزشی برای هنرجویان و آهنگ‌سازان خواهد بود.

در پایان از هم‌کاری هنرمندان عزیز خانم الیکا خواجه‌امیری و آقای پاشا پشیری، آقای محمد ضیایی و هم‌چنین از انتشارات چنگ به خصوص جناب آقای علی برلیانی که زحمات و ویرایش این کتاب را به عهده داشتند، تشکر فراوان دارم.

سمیرا رنجریان

تابستان ۸۶

فهرست

۹	فصل اول - لوازم مناسب
۱۱	فصل دوم - مبانی نت نویسی
۱۱	حروف گزاش
۱۲	کلیدها
۱۲	علامت های سر کلید (اصلی)
۱۳	وزن
۱۴	تغییرات کلید، علامت های سر کلید و وزن
۱۴	خطوط میزان
۱۵	سرنت ها
۱۵	علامت اکتاو و خطوط اضافی
۱۶	دم یا دنباله ی نت
۱۷	پرچم ها و شاهین ها
۱۸	سکوت ها
۱۹	نت نقطه دار
۲۰	اعداد کمکی یا هدایت کننده
۲۰	آگردها، دیویزی ها
۲۳	خطوط اتصال و اتحاد
۲۵	علامت های تغییر دهنده
۲۸	ترمُل، ترمُلند و تریال
۳۰	علامت های برگشت، کُدا و پایان
۳۵	وزن نویسی

۳۶	وزن‌نویسی میزان‌های ساده
۳۹	وزن‌های ترکیبی
۴۱	میزان‌های لنگ
۴۱	وزن آسی متریک
۴۲	فاصله‌گذاری
۴۳	ردیف‌بندی
۴۴	پیشانی کوتاه؛ نت‌های زینت
۴۵	نت‌های شاهد
۴۵	دستورالعمل‌های اجرا
۴۹	اعداد شمارش میزان
۵۱	فصل سوم - نت‌نویسی سازهای مختلف
۵۱	سازهای بادی
۵۳	سازهای زهی
۵۵	سازهای کوبه‌ای
۵۸	سازهای کلاویه‌دار
۶۳	هارپ
۶۵	موسیقی ضبط
۶۶	گیتار و سازهای ریتمیک
۶۷	بخش گیتار
۶۷	بخش پیانو
۶۷	بخش جز و سازهای کوبه‌ای
۶۸	آواز
۷۳	فصل چهارم - آماده کردن پارتیتور
۷۳	صفحه‌بندی

۸۴	پارتیتور خلاصه
۸۴	اعداد شمارش میزان
۸۴	اعلانم سرکلید (گام)
۸۵	کلید و وزن
۸۵	کم کردن تعداد صفحات پارتیتور کامل
۸۶	دستورالعمل ها و اعلانم مخفف
۸۶	بدون دیرنما
۸۶	فاصله گذاری
۸۷	نمونه هایی از پارتیتورهای واقعی
۹۷	فصل پنجم - جدا کردن بخش ها
۹۷	پیش نویس
۹۸	انتقال
۹۹	ویرایش
۱۰۰	اعداد تمرین
۱۰۰	ورق زدن
۱۰۰	شماره های صفحات
۱۰۰	فاصله گذاری
۱۰۱	قطعات آموزشی
۱۰۳	طراحی موسیقی ضبط
۱۰۴	نمونه های اصلی
۱۱۳	فصل ششم - تصحیح و غلط گیری
۱۱۵	ضمیمه ی ۱ - تنظیمات ارکستر و سازآرایی
۱۱۷	آنسامبل های قدیمی، سستی
۱۲۳	نام، مخفف و گستردگی سازها

۱۳۱	بازه‌های صدایی سازهای مختلف نسبت به یکدیگر
۱۳۲	مبانی اولیه‌ی چگونگی تولید صدا
۱۳۵	معرفی سازها
۱۵۹	ضمیمه‌ی ۲- مروری بر موسیقی نظری
۱۶۰	قوانین اصلی مبانی موسیقی
۱۶۲	گام‌ها و کلیدها
۱۶۶	فاصله‌ها
۱۷۵	تریاده‌ها
۱۷۷	نوشتار چهاربشی
۱۸۴	تن‌های غیرهارمونیک
۱۸۵	آکورد هفتم
۱۸۸	آکردهای آلتِ
۱۹۱	آکردهای نهم، یازدهم و سیزدهم
۱۹۲	مدولاسیُن یا مدگردی
۱۹۴	واژه‌نامه‌ی اصطلاحات موسیقی